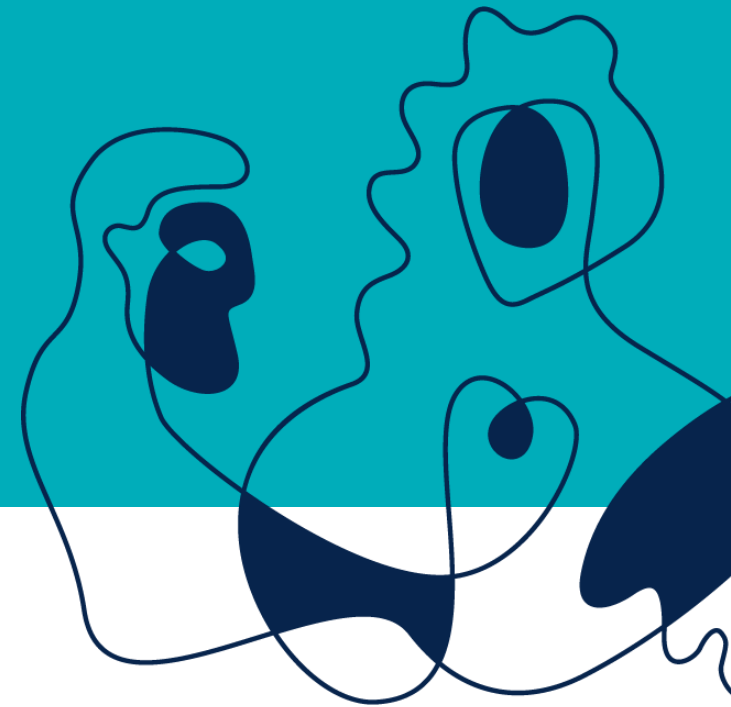


Erfaringar frå epidemiar/ pandemiar knytt til vassbransjen

Haavard Stensvand, fylkesberedskapssjef



Fylkesmannen i Vestland



02.12.2020




Fylkesmannen - samfunnstryggleik

- Bindeledd mellom nasjonale styresmakter og kommunane.
- Særleg ansvar for å være pådrivar for, og samordne arbeidet med samfunnstryggleik i fylket.
- Fører tilsyn med, rettleier og øver kommunane.
- Samordningsrolle ved krisehandtering (fylkesberedskapsrådet).
- Skal ha oversikt over risiko og sårbarheit.
- Totalforsvaret

Instruks for samfunnsikkerhets- og beredkapsarbeidet til Fylkesmannen og Sysselmannen på Svalbard

OPPRINNELIG KUNNGJORT VERSJON OPPRINNELIG KUNNGJORT VERSJON OPPRINNELIG KUNNGJORT VERSJON

[→ Gå til ajourført versjon](#)

 **Instruks for samfunnsikkerhets- og beredkapsarbeidet til Fylkesmannen og Sysselmannen på Svalbard**

Dato	FOR-2008-04-18-388
Departement	Justis- og politidepartementet
Publisert	I 2008 hefte 5 s 876
Ikrafttredelse	18.04.2008
Endrer	se FOR-2008-04-18-389
Gjelder for	Norge
Kunngjort	25.04.2008
Journalnr	2008-0335
Korttittel	Instruks for Fylkesmannens beredkapsarbeid

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 18. april 2008. Fremmet av Justis- og politidepartementet.

I. Formål

Fylkesmannen skal samordne samfunnsikkerhets- og beredkapsarbeidet i fylket og ivareta en rolle som pådriver og veileder i arbeidet med samfunnsikkerhet og beredskap. Fylkesmannen skal også kunne ivareta sitt ansvar for krisehåndtering ved hendelser i fred, krise og krig.

Formålet med instruksen er å gi nærmere retningslinjer for Fylkesmannens arbeid på området. Instruksen gjelder også for Sysselmannen på Svalbard så langt den passer. Justis- og politidepartementet avgjør hvilke bestemmelser som passer.

II. Fylkesmannens generelle ansvar for samordning av samfunnsikkerhet og beredskap

Fylkesmannen har ansvar for å samordne, holde oversikt over og informere om samfunnsikkerhet og beredskap i fylket.

Fylkesmannen skal:

1. Ha oversikt over risiko- og sårbarhet i fylket. I den forbindelse kan Fylkesmannen innhente nødvendige opplysninger fra alle statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter i fylket. Fylkesmannen bør også anmode om nødvendig informasjon fra øvrige aktuelle virksomheter.
2. Ha oversikt over og samordne myndighetenes krav og forventninger til kommunenes samfunnsikkerhets- og beredkapsarbeid.
3. Holde sentrale myndigheter og regionale samarbeidende etater orientert om situasjonen innen fylket, herunder ta opp spørsmål som har betydning utover fylkesgrensen og riksgrensen der det er aktuelt.
4. Samordne den fylkesvise planleggingen og kontakten innen totalforsvaret, inkludert forebygging, beredkapsplanlegging og håndtering. Fylkesmannen skal også samordne den sivile planleggingen med Forsvarets muligheter for støtte til det sivile samfunn og med Forsvarets behov for sivil støtte.
5. Bistå sentrale myndigheter ved planlegging og gjennomføring av nasjonale beredkapsiltak.

III. Fylkesmannens oppgaver som veileder og pådriver

Fylkesmannen skal føre tilsyn med hjemmel i gjeldende lov- og forskriftsverk og gi råd, veilede og være pådriver for målrettet og systematisk arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap i fylket.



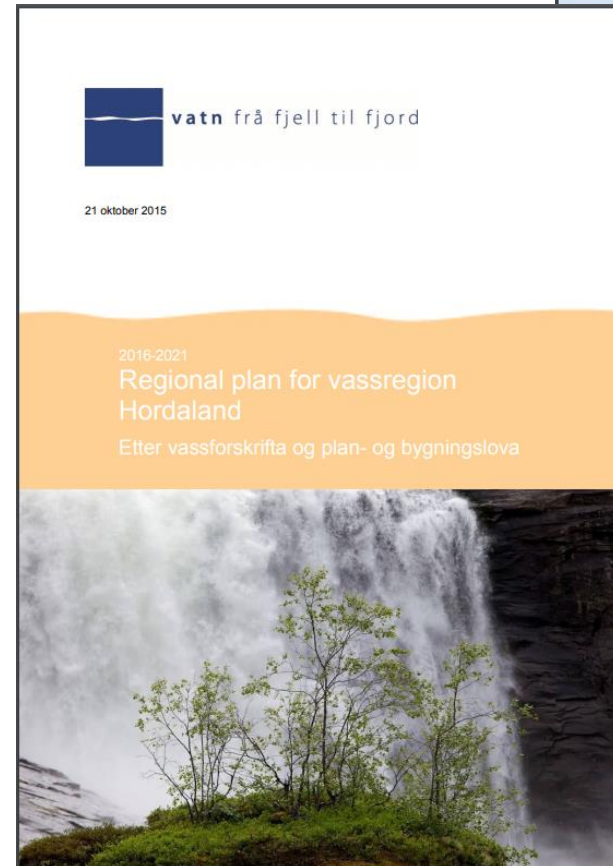
Oppgaver innanfor vassforvaltning – miljø og landbruk

- Ha en miljøfaglig samordningsrolle i prosesser knyttet til kunnskapsgrunnlaget for regionale vannforvaltningsplaner, herunder sikre at karakterisering og klassifisering av vannforekomstene er oppdatert, holde fagsystemet Vannmiljø og Vann-Nett oppdatert, også med status for egne tiltak, videreføre og igangsette delprogram under regionale overvåkingsprogram og ved behov gi råd og veilede andre sektorer, kommuner og vannområder.
- Gjennomføre myndighetspålagt overvåking i tråd med vannforskriften (avløp, akvakultur, delegert industri etc.)
- Bidra i arbeidet i grenseoverskridende vannområder og internasjonale vannregioner.
- Iverksette tiltak på eget myndighetsområde i tråd med plan og tiltaksprogram.
- Ivareta landbrukets sektoransvar ved gjennomføringen av vannforskriften, herunder følge opp nasjonale føringer om vannforvaltning.



Oppgåver innanfor vassforvaltning – samfunnstryggleik

- «Sjå til at kommunane ivaretek og fremjar omsynet til drikkevatn i dei regionale vassforvaltningsplanane».





III. Fylkesmannens oppgaver som veileder og pådriver

Fylkesmannen skal føre tilsyn med hjemmel i gjeldende lov- og forskriftsverk og gi råd, veilede og være pådriver for målrettet og systematisk arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket.

Fylkesmannen skal:

1. Påse at fylkeskommunen og kommunene ivaretar samfunnssikkerhet og beredskap i sin samfunnsplanlegging, for eksempel ved risiko- og sårbarhetsvurderinger.
2. Ta initiativ til og legge til rette for å få utført beredskapsplanlegging. Dette gjelder spesielt beredskapsplanleggingen til fylkeskommunale og kommunale myndigheter, interkommunale selskaper og statlige regionale etater.



Evnen til å levere drikkevann er kritisk fordi tilgang på vann er en grunnleggende fysiologisk forutsetning for alt liv og viktig også av hygieniske årsaker.

Svikt i vannforsyningen vil også kunne få konsekvenser for samfunnets evne til å ivareta en rekke andre kritiske funksjoner. Både matproduksjon og helsevesenet er for eksempel avhengig av tilstrekkelig tilgang på rent vann.





Beredskapsprinsippa

- Ansvarsprinsippet
- Nærleiksprinsippet
- Likskapsprinsippet

- Samvirkeprinsippet





Drikkevann og kommunal beredskap elles

- Alltid ein viss fare for å verte nærsynt





Drikkevattn og kommunal beredskap elles

- Alltid ein viss fare for å verte nærsynt
- Beredskapsystemet for vassforsyninga må integrerast som ein del av beredskapssystemet elles
 - ✓ Kriseleiing
 - ✓ Varslings- og ressurslister
 - ✓ Krisekommunikasjon
 - ✓ Plan for befolkningsvarsling





Vann og avløp



Askøy sikkerhte i va-forsyningen

Askøy kommune

Sikkerhet og beredskap for vannforsyningen i en kommune

Askøy kommune sin filosofi er at en god jobbmed forebygging og drift, vil gi mindre risiko for akutte hendelser samt redusere omfanget av hendelsen.



Av Thorbjørn Pedersen, se kommune
I kommuneplanen er en av "Kommunen skal tilby tilstrekkelig hygienisk tilfredsstillende vannforsyning". Hovedredskap for utviklingen i år er følgende fem delmål nok vannforsyning, tilfredsstillende økonomisk forsvarlige rammevilkår for vannforsyning for de som er i vannverk.

Et annet tiltak i hovedplanen er å bygge nytt vannrenseanlegg for Ingersvann vannverket omhandlet i egen artikkel.

Tiltak for sikker VA-drift

Driftsoperatørene har jevnlig tilsyn med vannbehandling, forsyningsanlegg og avløp på utdanning og våre VA-operatører har alle tatt tre pluss tre ukers grunnkurs hos vaktordning. HMS-prosedyrer vektlegges. Driftskontrollanlegget er under utskifting. Ledningsnettet spyles etter et program. Tidligere ble vannet desinfisert med klor under monteringen på vannverkene og klorerinn blir reserve

Beredskapsplanen for vann består av tre deler

1. Den administrative delen er en beskrivelse av vannforsyningen i Askøy kommune, rammevilkår og målsetninger, beredskapssituasjonen, organisatoriske forhold og tiltak for å øke beredskapen.
2. Den operative delen beskriver de ulike innsatsnivåene, hva som løser de ut og hvem som skal handtere de. Det er tre innsatsnivå. Alvorlighetsgraden på avviket bestemmer hvilket innsatsnivå som aktiviseres. Laveste nivå håndteres av vakthavende driftsoperatør. Ved alvorlige avvik, høyeste nivå, innkalles kommunens **kriseledelse og beredskapsråd.**

3. Den tredje delen av planen består av kontaktlister, kart og oversikt over materiell.

Varsling av hendelser til kommunen

Anleggene har driftskontrollanlegg som varsler vakthavende VA-operatør. Daglig vedlikehold og selvsyn kan også avdekke avvik.

Innbyggerne kan varsle avvik til kommunenes kundeforg. På kveldstid benyttes brannvesenets alarmsentral.

[Vestland](#) > [Samfunnssikkerhet og beredskap](#) > [Krisehåndtering og samordning](#) > Evaluering av handteringa av smitteutbrotet på Askøy

Evaluering av handteringa av smitteutbrotet på Askøy

Fredag 6. september arrangerte Fylkesmannen, i samarbeid med Askøy kommune, evalueringsmøte for handteringa av smitteutbrotet i sommar. Hovudtema var å sjå på samhandlinga og samvirket mellom dei mest sentrale aktørane.

Publisert 25.10.2019



I møtet vart hendinga delt inn i ulike fasar, med innleiingar frå dei ulike sektorane i kommunen og påfølgande diskusjonar om erfaringar og læringspunkt. Deltakarar var folk frå Askøy kommune, Helse Bergen, Folkehelseinstituttet, Mattilsynet og Fylkesmannen.

Referat frå evalueringsmøtet ligg ved artikkelen.

Askøy kommune har vedteke å gjennomføre ei eiga gransking, som m.a. skal sjå på dei bakenforliggende årsakene og vurdere vassforsyninga i kommunen. Det var såleis ikkje tema for evalueringsmøtet.

Kommunen fekk gode tilbakemeldingar for å relativt tidleg ha identifisert at smittekjelda var knytt til vassforsyninga, og for at det vart sett i verk tiltak. Det var semje om at varsling og dialog, både internt og med eksterne aktørar, kan forbetrast.

Dokumenter

↓ [Referat frå evalueringsmøte etter smitteutbrot på Askøy 6. sept 2019.pdf](#)

Fylkesberedskapssjef

[Haavard Stensvand](#)
Tlf: [57 64 30 10](#) / [915 77 432](#)

Eigenart ved mange (dei fleste) kriser

- «Kaosfase»
- Svært stor trong for informasjon
- Innsjå at eigne ressursar ofte ikkje strekk til

Askøy:

- «Det var ein viss krevjande «kaosfase» i byrjinga. Det kunne ha vore ein fordel å få på plass betre struktur og ta i bruk planverk og rutinar endå tidlegare».

Askøy:

- «Det var ressursmessig krevjande både å handtere hendinga praktisk og formidle god informasjon... det kunne ha vore mobilisert fleire interne ressursar til kommunikasjonsarbeidet tidlegare...meir samordning på regionalt nivå, særleg knytt til informasjon».

Askøy:

- «Må forbedre rutinar for samhandling med eksterne ressursar, t.d. Mattilsynet og Folkehelseinstituttet – tidleg varsling - planlegge med nok ressursar i kommunen til å kunne ta i mot ekstern bistand».





Nokre av oppfølgingspunktta

Ved revisjon av planverk bør kommunen sjå på:

1. Rutinane for samhandling mellom VA og Miljøretta helsevern
 2. Terskelen for utsending av kokevarsel
 3. Samhandling med eksterne ressursar, t.d. Mattilsynet og Folkehelseinstituttet.
- Tidleg varslings
 - Planlegge med nok ressursar i kommunen til å kunne ta i mot ekstern bistand



Fylkesmannen i Vestland

Referat frå evalueringsmøte etter vassboren smitte i Askøy kommune

Deltakande einingar	Askøy kommune, Helse Bergen, Mattilsynet, Folkehelseinstituttet og Fylkesmannen
Meteleiar	Fylkesberedskapssjef Haavard Stensvand
Referentar	Rådgjevar Anne C. F. Eide Seniorrådgjevar Lene Stavsgeng Seniorrådgjevar Alfa S. Winge (Fylkesmannen)

Tidspunkt: fredag 6. september 2019, kl. 09.00 – 13.00

Stad: Askøy rådhus, Kleppeste

1. Velkomen og presentasjon

Ordførar Terje Mathiassen ønskte velkomen til Askøy og evalueringsmøtet. Deltakarane presenterte seg.

Fylkesberedskapssjef Haavard Stensvand innleia med ei kort orientering om bakgrunn for og målet med møtet. Fylkesmannen har som eit av sine oppdrag å ta initiativ til og følgje opp evalueringar etter uønskte hendingar, for å sikre læring og utvikling. Han sa at det var eit mål å identifisere erfaringar og læringspunkt i handteringa av krisehendinga, særleg knytt til samvirke og samarbeid mellom dei ulike aktørane. Deling av læringspunkt og erfaringar med andre kommunar er viktig oppfølging i etterkant, og Stensvand viste til at Askøy kommune er svært medvitne om og opne for å dele erfaringane sine.

Rådmann Eystein Venneslan informerte om den politisk vedtekne granskinga av hendinga, som er forventa å starte i løpet av oktober/november. I tillegg er hendinga òg ein del av eit forskingsprosjekt.

2. Status før hendinga

Innleiing v/Anton Bøe, seksjonsleiar Varn og avløp (VA)

Bøe orienterte om status for vassforsyninga og kommunen sitt arbeid før hendinga. Det hadde tidlegare blitt sendt gjentekne kokevarsel, særleg i samband med forsyninga frå anlegget på Kleppe. Desse var føre var-varsel knytt til avvik på reinseprosess, som rutinemessig vart sendt ut ved svikt i ei dei hygieniske barrierane. Bøe streka under at omtale og kritikk av hyppige meldingar ikkje påverka kommunen sine avgjersler om å sende ut kokevarsel etter gjeldande rutinar. Bøe viste òg til at det hadde ikkje vore påvist E. coli tidlegare.

Før hendinga var hegdebasseng HB125 vurdert til å ha størst risiko for forureining, og ikkje HB168, som viste seg å vere kjelda til smitteutbrotet. Bøe informerte òg om at kommunen må revidere eksisterande planar for auka redundans i vassforsyninga.

Etter 30. september 2019 vil det ikkje lenger vere fleire fjellbasseng i bruk i kommunen.

E-postadresse:
fm.vest@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Njåsvegen 2
6863 Leikanger

Resaksadresse:
Njåsvegen 2, Leikanger
Statens hus, Kalgaten 9, Bergen
Fjellvegen 11, Førde

Telefon: 57 64 30 00
www.fylkesmannen.no/vl
Org.nr. 974 760 665



Eigenart ved mange (dei fleste) kriser II

- Ei lokal krise kan fort verte ei regional og nasjonal hending (det er låg terskel for når nasjonale styresmakter forventar informasjon).



Kommunene har ansvaret

Selv om både Folkehelseinstituttet og Mattilsynet er satt inn for å hjelpe Askøy kommune, er Erna Solberg tydelig på at det er kommunene som har det primære ansvaret for rent drikkevann til sine innbyggere.

– Det er ingen tvil om at vi har en del infrastruktur som er for dårlig. Drikkevann er en avgiftsbelagt tjeneste som kommunene må prioritere å gjøre bedre. Så må man finne ut om gamle rør faktisk er årsaken i Askøy. Det blir vanskelig å spekulere på hva vi skal gjøre før vi vet årsaken til sykdomsutbruddet.

– Men hvordan kan kommunene vite om systemene deres er gode nok?

– Tilsynsrapporter viser om kommunene har gjort skikkelige risiko- og sårbarhetsanalyser, og Mattilsynet kan gi pålegg om endringer. Men kommunene velger selv hvordan de vil løse det. Jeg forutsetter at kommunene er like opptatt av å ha rent drikkevann som rikspolitikere, og det er de som er nærmest utfordringene, svarer Solberg.



Statsminister Erna Solberg (H)
FOTO: SIMON SKJELVIK BRANDSETH



Eigenart ved mange (dei fleste) kriser III

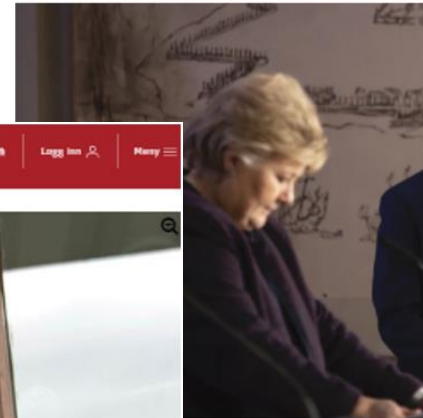
- Konsekvensane av ei krise knytt til drikkevann handlar om liv, helse, miljø og økonomi, men det handlar òg om omdøme og fare for tap av tillit.



Ytringer

Hva er viktigst for den norske velferden fremover, oljefondet eller tillitsfondet? Svaret er enkelt: tillitsfondet

Mistillit er dødelig under koronakrisen. Derfor er det norske – tilliten befolkningen har til hverandre og til myndighetene – viktigere enn oljefondet. skriver Arne Holte og Jocelyne Clench-Aas



Helse- og omsorgsminister Bent Høie informerer om 49y stillt i befolkningen gjør håndteingen lettere. Samfunn preget av lærer en stime krise. skriver Arne Holte og Jocelyne Clench-Aas stensens kontor.

03.20

som beskytter oss nå. Det er «tillitsfondet» som kommer til å redde oss.

ringen av landet, digitaliseringen, de falske nyhetene, nett-tarfeltene og politikere som utnytter systemet, har svekket og til dem som styrer oss.

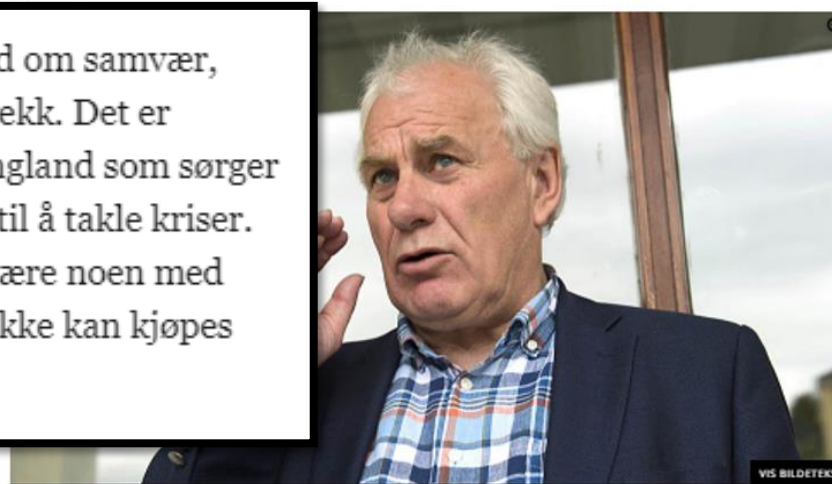
+ Forfatterinfo

mune søker psykolog/ psykologspesialist til nyopprettet enhet for Rask psykisk helsehjelp

ar til myndighetene våre har bare økt og økt.

“Tillitsfondet kan stanse koronaspredningen; oljefondet kan «bare» lappe på skader som korona skaper.

Politikk er å tilby rent drikkevann i kranene og tilbud om samvær, støtte og minnestunder hvis unge mennesker rives vekk. Det er voksenpolitikere som Bård Espelid og Mons Skrettingland som sørger for at Askøy og Hå framstår som kommuner i stand til å takle kriser. De to varaordførerne viser at krisenes ansikter bør være noen med ansvarsfølelse, samvittighet, erfaring og annet som ikke kan kjøpes hos et PR-byrå.

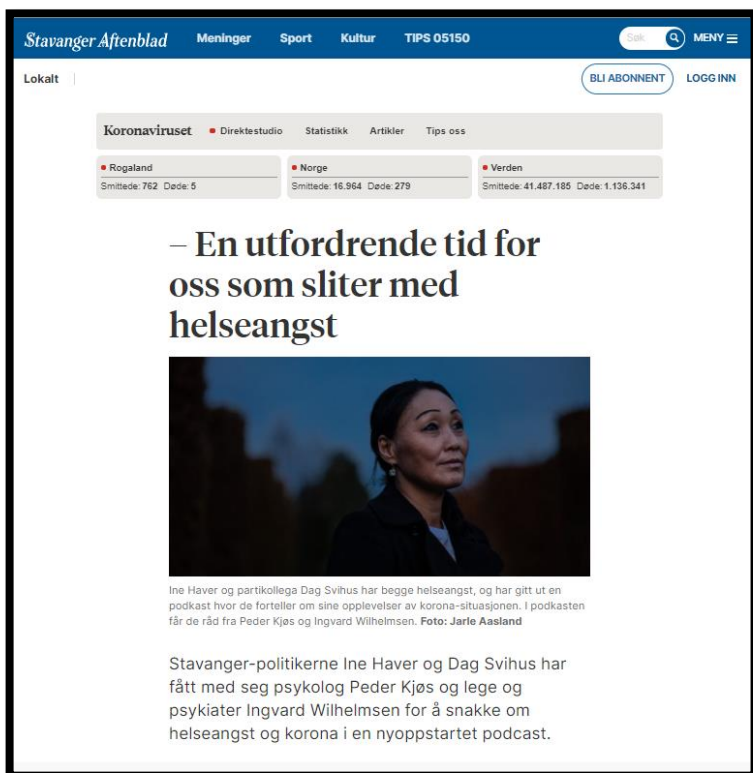


Politikk uten PR – klart som vann

I nyhetssending etter nyhetssending har han stått der. Vannet i kommunen hans er udrikkelig, 2000 er blitt syke, to personer døde. Det er full krise. Send inn varaordføreren!

Eigenart ved (helse)kriser

- Logisk og sakleg informasjon er ikkje alltid nok til å stanse frykt og kjensle av mangel på tryggleik




Stavanger Aftenblad | Meninger Sport Kultur TIPS 05150

Lokalt | BLI ABONNENT LOGG INN

Koronaviruset • Direktestudio Statistikk Artikler Tips oss

Rogaland Smittede: 762 Døde: 5	Norge Smittede: 16.964 Døde: 279	Verden Smittede: 41.487.185 Døde: 1.136.341
-----------------------------------	-------------------------------------	--

– En utfordrende tid for oss som sliter med helseangst



Ine Haver og partikollega Dag Svihus har begge helseangst, og har gitt ut en podkast hvor de forteller om sine opplevelser av korona-situasjonen. I podkasten får de råd fra Peder Kjøs og Ingvard Wilhelmssen. Foto: Jarle Aasland

Stavanger-politikerne Ine Haver og Dag Svihus har fått med seg psykolog Peder Kjøs og lege og psykiater Ingvard Wilhelmssen for å snakke om helseangst og korona i en nyoppstartet podcast.

Syv tips i krisetid

19.3.2020

Fylles hodet av spissformulert korona-info og kroppen med korona-angst? Du er ikke alene! Heldigvis finnes det både håp og gode råd. Rådgiver for samfunn og diakoni i Tunsberg bispedømme, Astri Olga Tretterud, har samlet noen tanker og tips til alle som kjenner på ubehag og usikkerhet.



Syv tips i krisetid

19.3.2020

Fylles hodet av spissformulert korona-info og kroppen med korona-angst? Du er ikke alene! Heldigvis finnes det både håp og gode råd. Rådgiver for samfunn og diakoni i Tunsberg bispedømme, Astri Olga Tretterud, har samlet noen tanker og tips til alle som kjenner på ubehag og usikkerhet.



Spørsmål og kommentarer?